

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —

LEGUJABB.

-- Táviratok és telefon-hírek. --

A válság.

A király Budapestre jön.

Budapest, ápr. 20. A budapesti főkapitányság hivatalos értesítést kapott, hogy a király április végén Budapestre jön.

Czáfolatok.

Bécs, ápr. 20. A félhivatalos *Politische Korrespondenz* illetékes helyről jelenti, hogy teljesen alaptalan a *Burián* közös pénzügyminiszter legközelebbi meghívására vonatkozó hírelés.

Budapest, ápr. 20. Félhivatalosan megczáfolják a *Magyarország* tegnapi esti számában megjelent közleményt, mintha *Berzeviczy Albert* és *Hieronymy Károly* miniszterek megválnának állásuktól, még mielőtt az összkormány megkapja fölmentését. Ez a hír teljesen valótlan, annál inkább, mert hiszen az egész kabinet várja fölmentési kérvényének elintézését.

Galgótzty táborszernagy.

Budapest, ápr. 20. Mint Berlinből jelenti, a *Germania* cikket közöl »Egy tábornok« címmel, melyben többek közt azt mondja, hogy ami *Galgótzty Antal* táborszernagyot illeti, őt tartják a monarchia legtehetségesebb és legerélyesebb tábornokának. Katona a szó legteljesebb

értelmében, s mint ilyen, föltétlenül érvényre juttatja urának parancsait. Mi azt hisszük, — mondja a nevezett lap, — hogy ez a tábornok rendkívül fontos misszióra van kiszemelve. Galgótztynak vaskeze van, amelyben fölebbvalója föltétlenül megbizhatik.

Bécsben — mint onnan jelenti — a *Germania* e cikke nagy feltűnést kelt és azt hiszik, hogy *Galgótzty a legelső magyarországi állásra a legközelebbi jeltölt.*

Budapestben nem tulajdonítanak a *Germania* cikkének semmi fontosságot.

Budapest, ápr. 20. Az egyetemi hallgatók körében mozgalom indult meg, hogy az esetben, ha *Galgótzty Antal* nevezetné ki a honvédség főparancsnokának, nagy tüntetéseket rendeznek.

Az orosz forrongás.

Nagy parasztlázadás.

Szent-Pétervár, ápr. 20. A pukurovi kerület ötven falujában nagy parasztlázadás tört ki. A lázadás elfojtására katonaságot küldtek.

Tömeges letartóztatás.

Varsó, ápr. 20. Varsó külvárosában a rendőrség és katonaság az éjjel több száz embert tartóztatott le, akiknél revolverek és más fegyvereket találtak.

Kalajev elítélése.

Szent-Pétervár, ápr. 20. Moszkvából *Kalajev*-nek, *Szergiusz* nagyherceg

gyilkosának elítéléséről a következő részleteket jelentik: A tárgyalásra 12 tanu volt beidézve, köztük *Galiczin* herceg és *Gudovitz* gróf marsall. *Szovorotov* fő-törvényszéki elnök volt az ítélőtanács elnöke. A tárgyalás zárt ajtók mögött történt. *Kalajev* mitsem tagadott s mikor a halálos ítélet elhangzott, azt mondta: — Jól van! Nem kell semmi kegyelem!

Aztán megengedték neki, hogy édesanyjától és nővérétől elbucuzzék. Mindkét nő szívzakasztó sirással ölelte, csókolta a halálraitétet, ki viszont nyugodtan vigasztalta őket.

Az épületen kívül roppant néptömeg állt kíváncsian, de senkit sem bocsátottak az elítélthez, ki még azt kérte az elnöktől, hogy mielőbb hajtsák végre rajta az ítéletet.

A háború.

A mandssuriai harcstérről.

Szent-Pétervár, ápr. 20. *Linevics* tábornok jelenti a cárnak: A japánok *Heisimo* mellett megtámadták csapatainkat a Takikaton-vonalon. Heves harc után elfoglalták *Padiacsét*, majd erős fegyvertűzzel lovasságunkra támadtak. A harc végén elfoglalták *Nausanhencsét*.

Tokio, ápr. 20. A japán csapatok Tunghuán felé nyomulnak elő, Singcsing-től 15 mérföldnyire. Tunghuánt elfoglalták s az ellenség észak felé menekült. A csatatérről egyéb hír nincs.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Az élő halott.

Irta: J. H. Rosny.

A nagy költő szerelmeiről beszélgettünk. Hatszáz éves jubileuma fölelevenítette az emléket s a könyvtárak ez aranyszegélyű, díszkötésű könyvét ismét a kezébe vette a kegyelet, hogy lapozgasson benne.

— Azt hiszem, — mondta a szép Yvette elgondolkodva, — Petrarca volt a legboldogtalanabb költő a világon. Mennyi szenvedés sir a verseiben.

— Engem nem tud meghatni a könnyeivel, felelte *Pyreuse* grófné. Egy tanulmányt olvastam a költőről s a tanulmány írója okmányokkal és levelekkel bizonyítja, hogy az egész szenvedés, minden boldogtalanság, amelyről a költő énekelt, csak látszólagos fájdalom . . . hiszen boldog is lehetett volna a *Laurájával*, ha akarta volna; szenvedéseit önmaga okozta, hogy abból ihletet merítsen. Csupa pöz . . . Csupa tettetés. Ma már nincsenek ilyen balga poéták. Én nevetségesnek találom ezt.

Louis Faubert, a mi kedves öreg barátunk, aki annyi érdekes történetét tu-

dott elmesélni, mosolyogva fordult a grófné felé:

— Az én meggyőződésöm, hogy *Petrarca* a legnagyobb gourmand volt. Igen, én is ismerem a szerelmeinek való történetét; elismerem, hogy sok volt a pöz azokban. Hanem . . .

Faubert pillanatra elhallgatott, hogy ezzel magára tereje az érdeklődést, aztán így folytatta:

— Emlékszem egy különös történetre, amely nem esett meg hat évszázad előtt, de sok tekintetben hasonló *Petrarca* szerelméhez. A nagy háború után volt . . . Ha érdeklődök, elmondom.

Jacques Flavigny tüzérkapitány esete az. A kapitány gyönyörű fiatal ember volt, az igazi hősöknek abból a fajtájából való, akik hősök a csatateren és a szalonokban egyaránt. A háború előtt egyik diadalt a másik után aratta Párisban. Kalandjairól csodás dolgokat meséltek akkoriban. Miután egyik kalandból a másikba tévedt, megismerkedett a szép *M. . . asszonnyal*, akit az *Etoille*-negyed legszebb hölgyének ismertek. *M. . . asszony* 1868-ban özvegyé lett s férje után hatalmas vagyont örökölvén, szabadságát a legkellemebben élvezhette. A kapitány és ő egymásnak látszottak teremtvé lenni s ez a két egyen-

rangu ellenfél, ez az igazi férfi és ez az igazi nő hamar megértették egymást. A mendedonda bizonyára nem tulzolt, amikor azt állította, hogy szerelmük kölesönös és mérhetetlen.

Amikor a hadüzenet megtörtént *III. Napoleon* és *Bismarck* között, *Flavigny* is a csataterre szökött a kötelesség. Azután gyors egymásután következtek az események. A szomorú hírek, amelyek a háborúból érkeztek, véres ütközetek, ezernyi halottak neveit hozták hírül.

Metznél a hősi ellenállás alatt *Flavigny* is golyó érte, amely bal lábát követelte áldozatul. A hőst véresen, haldokolva szállították a tábori kórházba s igazán csoda, hogy életben maradt.

A fél lába azonban ott vészett. A daliás tisztből mankón járó nyomorek lett. Amikor ezt *M. . . asszonynak* tudtára adta egy levél — mesélik, hogy a szép asszony kegyességében meg akarta ölni magát s hetekig betegesen feküdt az izgalmak miatt.

A békekötés után hazatértek a katonák. Csak *Flavigny* nem jött vissza Párisba. Hová, merre tűnt el, azt sokáig nem tudtuk; csak később jöttek a levelei . . . azok az érdekes levelek, amelyek mindegyike egy-egy tejezete a legszebb regénynek.

Tengeri ütközet előtt.

Tokio, ápr. 20. Azt hiszik, hogy az orosz balti hajóhad a camrani öbölben várja a harmadik orosz hajóhad megérkezését, hogy azzal egyesüljön.

Saigon, ápr. 20. Az orosz hajóhad a camrani öbölben van.

London, ápr. 20. Tokióból jelentik, hogy az orosz balti-flotta május 7-ig a camrani öbölben szándékozik horgonyozni. Ez időt *Rosdesztvenszkij* tengernagy arra használja föl, hogy az összes hajókat fölülvizsgálja. A *Standard* jelenti, hogy 16 japán cirkálóhajó Sampaok közelében vitorlázik. Hongkongból távirják, hogy a camrani öbölben 16 orosz hajó van; a többi a kikötőn kívül horgonyoz.

London, ápr. 20. Több hírlap Amoyból táviratot kapott, hogy több orosz cirkáló vasárnap éjjel áthaladt a formosai csatornán. A hír még nem nyert hivatalos megerősítést.

Japán és Franciaország.

Tokio, ápr. 20. A japán kormány formális tiltakozó jegyzéket intézett a francia kormányhoz az orosz hajóhaddal szemben tanúsított magatartása miatt.

A nagycsütörtöki lábmosás.

Bécs, ápr. 20. A Burg templomban a király ma délelőtt a szokásos szertartással, a főherczegek és előkelőségek jelenlétében végezte a tizenkét kolduson a lábmosást.

A krétai zavargások.

Malta, ápr. 20. A *Venus* és *Diana* angol cirkálóhajók ma Krétába indultak. Utjuk összefüggésben van a krétai zavargásokkal.

Halálozás.

Nagybecskerek, ápr. 20. *Szabó Ferencz* apátplébános, volt országgyűlési képviselő, itt meghalt.

Az első levél, amely M... asszonyt felkereste, Lyonból érkezett; azután a többi: Havreből, Londonból... mindegyik más-más tájékról. S a levelek azt mondták el neki, hogy a kapitány szíve olthatatlan szenvedélytől lángol, telistele vágygyal, reménytelen boldogsággal.

— A mi szerelmünk — írta Flavigny kapitány. — a legszebb költemény. De a sors nem engedi, hogy valaha viszontlássuk egymást. Amikor utolsó csókjával távoztam ön mellől, egész ember voltam; ma nyomorék vagyok. Így, ilyen állapotban sohasem szabad önnel engem látnia.

M... asszony teljesen visszavonult a társaságtól. Mély gyász közepette élt: gyászolta azt, aki számára meghalt. Meghalt testileg; csak a lelke maradt meg.

Nagyon megható történet volt az s abban az időben sokat beszéltek róla a szalokban. Voltak, akik esztelenségnek mondták. De sokan megértették ennek a szerelemnek a mély értelmét.

Pár évvel később, amikor Cannesba utaztam, egy szálló foyerjában találkoztam Flavigny kapitánnyal. Alig ismertem rá; ő szólított meg.

— Hogyan? — kiáltottam fel. — Tehát mégis látható ön?

— Csak azok számára, akik előtt fellebbentem az inkognitomat. Nagyon megváltoztam, nemde? Ha meg nem nevezem magam, sohasem ismer rám.

Öngyilkos uriaszony.

Budapest, ápr. 20. *Szítás Adolf* budapesti kereskedő felesége ma a Gyár utcában egy ház negyedik emeletéről *leugrott és szörnyethalt*. Szerencsétlen tettét valószínűleg idegrohamban követte el.

Nagy postasikkasztás Szemendriában.

Belgrád, ápr. 20. A szemendria postahivatalban rovincsolást tartottak. Eközben a postafőnök bement a mellékszobába és *agyonlőtte magát*. Kiderült, hogy körülbelül *50.000 dinárt sikkasztott és elkártyázta a pénzt*.

Szerencsétlenség egy gyárban.

Krakó, ápr. 20. A *Csasz* jelenti, hogy a varsói Putilov-gyárban egy elevátor ismeretlen okból felrobbant. *Két munkás szörnyethalt; huszonhárman megsebesültek*.

KÜLÖNFÉLE.

— **Katonai előléptetések.** A legközelebbi májusi előléptetésnél, mint beavatott forrásból értesülünk, *Csanády Arthur* vezérőrnagy, eddigi fiumei dandárparancsnok, ki a napokban nevezetett ki hadosztályparancsnokká Nagyváradra, altábornagygyá lép elő. *Kosatzky János* ezredes, a helybeli Jellacsics-ezred eddigi parancsnoka, ki az I. boszniai hegyi dandár parancsnokságát veszi át és *Matuschka Lajos* ezredes, az ujonan kinevezett fiumei dandárparancsnok pedig vezérőrnagyokká nevezetnek ki. *Csanády* tábornok, ki csak négy és fél esztendőig, 1900. november hava óta volt jelenlegi rangjában, 49 éves korával egyike lesz a hadsereg legfiatalabb altábornagyainak. Utódja a fiumei dandárparancsnokságban, *Matuschka Lajos* ezredes, eddig a II. Oszkár svéd és norvég király nevét viselő 10. gyalogezred parancsnoka volt.

Bevallottam, hogy úgy van. Szinte eljédtem tőle, mikor az arcába néztem. Tökéletesen megváltozott s a változását még azzal is tetézte, hogy szakállat növesztett.

— Azt hiszem, így Párisban is megjelenhetek, — mondta szomorú mosollyal; — senki sem szólítana meg.

Együtt ebédeltünk a szálló éttermében s miután elmondtam neki egyet-mást régi ismerőseimről, Flavigny beavatott a titkába.

— Lássá, — mondta. — én boldog vagyok. Meghaltam és mégis élek. És az életem miben sem változott meg: szeretnek s én is szeretek; boldog vagyok, mint azelőtt... az igaz, hogy csak képzeletemben; de hát a boldogság, az igazi boldogság, csak a lélekben él. Miert temessem el magam teljesen azzal, hogy visszamenjek oda, ahol a régi Flavignyt ismerik csak? Ha így látnának viszont, a szerelem és becsülés csak szánalomná változnék...

Meg kellett ígennem, hogy senkinek sem emlitem a találkozásunkat. Nem is említettem senkinek, amíg élt. De többé nem hallottam róla, csak akkor, amidőn a halála hírét vettem. Tíz évvel később Toulonban véget ért az élete.

De M... asszony ma is úgy érez iránta, mintha még mindig élne s azok a levelek, amelyeket összegyűjtve őriz, örök emlékei a szenvedélyének.

— **Hadihajóink utja.** Bécsből jött távirati jelentés szerint a *Habsburg*, *Árpád*, *Babenberg*, *Szigetvár* és *Aspern* hadihajók tegnap Durazzóba érkeztek. A hajókon semmi baj.

— **Kitüntetés.** A király *Kiselyak János* dr. fiumei orvost, *Försej* főherczeg házi orvosát, a főherczegnek mostani betegsége alatt tanúsított áldozatkész ápolásáért a harmadosztályú vaskorona-renddel tüntette ki.

— **Halálozás.** Résztétel veszzük a hirt, hogy *Dalma Teréz* urnő, *Dalma Dezső* dr. fiumei fogorvos édesanyja Budapesten, hol súlyos orvosi műtétnek vetette magát alá, meghalt.

— **Hangverseny.** *Kocián* Jaroszláv, a hirneves hegedűművész április 25-én, kedden este hangversenyt ad a Filharmóniai Társaság hangversenyertermében. A műsort pár nap múlva teszi közzé a hangversenyt rendező Hromatka könyvtárú czég, hol jegyek is előjegyezhetők.

— **Labdarugó mérkőzés** lesz, mint már jeleztük, vasárnap délután három és fél órakor a voloscai-uti Kvassay-telepen a *Slavonia* Cunard-hajó angol csapata és a *Fiumei Atlétikai Klub* első csapata között. Mindkét csapat naponta tart traininget és sportkörökben rendkívüli érdeklődéssel néznek a mérkőzés elé.

— **Érdekes vendég** érkezik pár nap múlva városunkba. *Hamilton Jackson* hirneves angol író és festő tanulmányutat tesz most az isztriai partokon két londoni tényképesszszel s ez utjában Abbáziába és Fiuméba is ellátogat, hogy városunk nevezetességeit megtekintse.

— **Nagycsütörtök** ünnepe alkalmából az istentiszteletet a Dom-templomban ma délután 5 órakor s a Kapuczinusok templomában délután 4 órakor tartották meg.

— **Egyházi körmenet.** Holnap, nagypéntek ünnepén, a Szent Szűz hét fájdalma emlékeztetére, az ünnepies egyházi körmenet délután 2 órakor indul a Szent Vid és Modeszt-templomból a Kalváriára s innen a Dom-templomot, a Szent Rókus-templomot és a Kapuczinusok templomát érintve tér vissza a város védszentjeinek templomába.

— **A fiumei ev. ref. egyházban** a nagyheti és husvéti istentiszteletek sorrendje ez: Pénteken délelőtt 11 órakor német nyelvű istentisztelet; vasárnap délelőtt magyar nyelvű ünnepi istentisztelet és hétfőn délelőtt 11 órakor német nyelvű istentisztelet.

— **Az aquarium,** amelyet a tengerészeti hatóság palotájának földszintjén rendeztek be, ma nyílt meg a nagyközönség előtt. Az érdekes intézet naponta délelőtt 10—12 óra és délután 3—5 óra között tekinthető meg. Belpódiój 40 fillér.

— **Nyilvános tombola** lesz Abbáziában husvét vasárnapján délután három órakor a Quarnero-kavéház előtt, 500 értékes nyeregménynyel. A fürdő zenekara is ott fog játszani.

— **Az öngyilkos prágai tanár,** *Kottyka Rikárd* dr. holtteste még most sincs eltemetve. *Voracek* dr. prágai tanár, kihez az elhunyt utolsó levelét írta, tegnap este nem érkezett meg, mert helytelen vonatra ült s így újból sürgönyözött rendőrségünknek, hogy csak ma, csütörtökön este jön meg, addig ne temessék el a halottat. Kérelmének a rendőrség eleget tett.

— **Pályázatok.** A városi hatóság pályázatot hirdet egy *tanítósnői állásra a községi olgári leányiskolában, az olasznyelvi, történelmi és földrajzi tanszékre.* Az évi fizetés 1600 korona és 600 korona lakáspénz, 150 korona ötödéves pótlékkal. A próbaidő egy év, mely után az illetőt véglegesítik. A pályázathoz, amely május 31-éig nyújtandó be a hatóságnál, mellékelni kell a képesítésről, testi alkalmatosságról és honosságról szóló okmányokat. — Ugyancsak a városi hatóság pályázatot hirdet a *városi zálogház gondnoki állására.* Az évi fizetés 3120 korona és 1000 korona lakáspénz. A pályázathoz, amely május 15-éig nyújtandó be a hatóságnál, csatolni kell a

magyar állampolgárságot, a polgári állást, testi alkalmatosságot, kifogástalan előéletet s az olasz nyelv bírást igazoló okmányokat, a kereskedelmi vagy ehhez hasonló iskola végzetéséről s a számviteli és könyvvezetési vizsgáról szóló bizonyítványt. A próbaszolgálat egy év, mely után az illetőt véglegesítik.

A fodrászok és borbélyok öngyógyító egyesületének alakuló gyűlését tegnap este kilencz órakor tartották meg az ipartestület helyiségében. A gyűlést *Milcenich* nyitotta meg és előadta az egyesület célját, I. nyitotta meg és előadta az egyesület célját, mire megválasztották az ideiglenes igazgatóságát. Elnök lett: *Zeiler A.*; alelnök *Miezzi P.*, titkár *Milcenich I.*, pénztáros *Depoli G.*, ellenőr *Ebert A.* Választmányt tett kijelentése, mely szerint a hajóstársaságok harcza a transzatlanti forgalomban semmiképp sem tekinthető véglegesen elintézettnek, nem kellett nagy meglepetést, mert híre járt ennek már előbb is, de bizonyos meglepetést keltettek előadásának részletei. Mindenekelőtt azt igyekezett bizonyítani, hogy a Cunard-társaságra a harczt rákényszerítették, aztán közölte, hogy a kontinentális társaságokkal a múlt év november havában Berlinben tartott értekezlet jóváhagyta a Londonban októberben kötött ideiglenes egyezményt. Később kísérletképpen egyezség írt létre a *Mercantile Marine Co.*-val is, de mind ezeknek az egyezkedéseknek egyetlen eredménye az, hogy helyreállították a régi díjtételeket. Kötelességének tartja azonban konstatálni, hogy a kísérletképpen kötött egyezmények egyike sem végleges és hogy e pilanatban nincs semmiféle egyezség a Cunard Line és a hajótrösztöz tartozó kontinentális társaságok között. A tröszt nemrég kijelentette, hogy az egység legfontosabb klauzuláinak egyikét nem képes végrehajtani, és ezzel a megállapodások hatályukat veszítették. A Cunard Line szilárdan ragaszkodik fog jogaihoz és meg fogja védeni érdekeit. A harc elözményeiről közölte még *Inverclyde* lord, hogy véleménye szerint a magyar kormányra erős diplomáciai nyomást gyakoroltak, de az *loyalisán ragaszkodott a Cunard-társasággal kötött egyezséghez*, míg az Egyesült-Államokban azzal fenyegették a személyszállító ügynökségeket, hogy a kontinentális társaságok és a tröszt bojkottálni fogják őket, ha a Cunard-társaság számára utasokat jegyeznek elő, minek következtében sok ügynök lemondott a Cunard-társaság képviselőtől.

A plassei olvasóköri tagjai huszét hétfőjén délután a scurignei völgybe kirándulást rendeznek. Indulás délután 2 órakor a Népkert elől; visszatérés este 8 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulást április 30-án, vasárnap tartják meg.

Pályázat ösztöndíjra. A fiúmei állami felső kereskedelmi iskolánál évi 800 koronás ösztöndíjra pályázhatnak jeles bizonyítványu tanulók s a kérvények május 6-ig nyújtandók be a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz.

Rablás rendőrruhában. Triesztből jelentik: Tegnap reggel, mikor *Del Moro* Mária, egy jómódu asszony reggelinél ült, egyszerre kopogtatást hall az ajtaján s egy hangot, amely ezt kiáltja:

— A törvény nevében, nyissa ki!

Az asszony kinyitotta az ajtót, amelyen egy rendőr lépett be három más férfi kíséretében, akik kijelentették, hogy házkutatást kell tartaniok. Az asszony eleinte tiltakozott, később azonban engedelmessé vált. Az idegenek közül kettő az ajtónál maradt őrt állani, míg az állítólagos rendőr társával együtt az egész házat kikutatta. Magukkal vittek egy vasszekrényt, a melyben különféle ékszerek és értékpapírok voltak s azt mondták az asszonynak, hogy tizenegy órakor jelentkezzék a rendőrségnél, ahol visszakapja az elvitt tárgyakat. Amikor Moro asszony tizenegy órakor a rendőrségre ment, ott megtudta, hogy csalóknak esett áldozatul. A kára körülbelül 5000 korona. A rendőri nyomozás kiderítette, hogy az árendőrök Sant Andreáig bérkocsin hajtottak el s nem négyen, de öten voltak. Ott kifizették a kocsit, mely visszatért Triesztbe; ők maguk pedig nyomtalanul eltűntek.

Magyar leány öngyilkossága Newyorkban. *Schmidt* Agnes 23 éves magyar kivándorlóleány márczius 30-án éjjel ismeretlen okból morfiummal megmérgezte magát Newyorkban a 25-dik Streeten levő lakásán. Az előhívott rendőr a leányt a Newyork Hospitalba szállította, ahol még aznap meghalt. A leány nemrég ment ki Magyarországból és rendezett viszonyok közt élt.

Hajóstársaságok harcza.

A nemzetközi hajózási vállalatok békés versenye, amely a *Cunard Line* és az amerikai kivándorlási forgalomban érdekelt többi hajóstársaságok tarifaháborúját követte, nem sokáig tartott. Mint most kipattant, a *Cunard Line* és a konkurrens vállalatok között nem jött végleges megegyezés létre, noha a lefelé licitálástól — tekintettel a tavalyi harc utótte sebekre — nem igen kell tartani. Időközben a német *Hansa-társaság* és az indiai forgalmat lebonyolító angol hajóstársaságok között rendkívül heves harc ütött ki, amely az európai kikötőkből Indiába menő áruk díjtételét 17½—25 shillingről 5 shillingre nyomta le tonnánként. Ez a tarifaharc, na hosszabb ideig tart, érinteni fogja az *Osztrák Lloyd* is, melynek egész áruforgalmából, amely 1902-ben

körülbelül 587.000 tonnára rugott, mintegy 165.000 tonna vagyis 30 százalék az indiai forgalomra esik. Indiai díjtételeit a *Lloyd* még eddig nem szállította le és ez meglehetősen czél-talan is volna, mert a különben is tulhajtott versenyharczt csak még jobban kiélesítené. De a forgalom bizonyos csökkenésével, minthogy az alacsony díjtétel az áruk egy részét a német kikötőkbe vonzza, már most számot kell vetni. Remélhető különben, hogy ez a tarifaharc nem nagyon sokáig fog tartani.

A tengerentuli hajóforgalom eseményeiről *Londonból* a következőket írják:

Inverclyde lordnak a *Cunard Steamship Co.* közgyűlésén tett kijelentése, mely szerint a hajóstársaságok harcza a transzatlanti forgalomban semmiképp sem tekinthető véglegesen elintézettnek, nem kellett nagy meglepetést, mert híre járt ennek már előbb is, de bizonyos meglepetést keltettek előadásának részletei. Mindenekelőtt azt igyekezett bizonyítani, hogy a Cunard-társaságra a harczt rákényszerítették, aztán közölte, hogy a kontinentális társaságokkal a múlt év november havában Berlinben tartott értekezlet jóváhagyta a Londonban októberben kötött ideiglenes egyezményt. Később kísérletképpen egyezség írt létre a *Mercantile Marine Co.*-val is, de mind ezeknek az egyezkedéseknek egyetlen eredménye az, hogy helyreállították a régi díjtételeket. Kötelességének tartja azonban konstatálni, hogy a kísérletképpen kötött egyezmények egyike sem végleges és hogy e pilanatban nincs semmiféle egyezség a Cunard Line és a hajótrösztöz tartozó kontinentális társaságok között. A tröszt nemrég kijelentette, hogy az egység legfontosabb klauzuláinak egyikét nem képes végrehajtani, és ezzel a megállapodások hatályukat veszítették. A Cunard Line szilárdan ragaszkodik fog jogaihoz és meg fogja védeni érdekeit. A harc elözményeiről közölte még *Inverclyde* lord, hogy véleménye szerint a magyar kormányra erős diplomáciai nyomást gyakoroltak, de az *loyalisán ragaszkodott a Cunard-társasággal kötött egyezséghez*, míg az Egyesült-Államokban azzal fenyegették a személyszállító ügynökségeket, hogy a kontinentális társaságok és a tröszt bojkottálni fogják őket, ha a Cunard-társaság számára utasokat jegyeznek elő, minek következtében sok ügynök lemondott a Cunard-társaság képviselőtől.

Liverpooli hajóskörökben azt hiszik, hogy a kontinentális társaságokkal még fönnforgó vitás pontok a magyarországi üzletre és a Cunard-társaságnak a kontinentális kikötőkkel való egyéb forgalmára vonatkoznak, míg az amerikai trösztöt illetőleg arról van szó, hogy a *White Star Line* vonakodik a liverpool—bostoni pénteki járataival felhagyni. De sem Liverpoolban, sem New-Yorkban nem várják, hogy a harc tarifaleszállítás alakjában ujuljon meg, legalább egyelőre nem, mert a felek mind egyikének elég kára van már és a kontinentális társaságok aligha lesznek hajlandók az angol társaságokat a Cunarddal való újabb harczt kárpótolni.

Eközben újabb hajósháboru tört ki, amelyet nagy elkeseredéssel vívnak. Földözte ezt a brémai *Hansa-társaság* kilépése az ugynevezett szövetségelt társaságok kötelékéből. Ez a harc főkepp az indiai forgalmat érinti. A szövetségelt társaságoknál divó engedmények módjára a Hansa-társaság a szállítókhöz, akik a kontinentális kikötőkből Indiába szoktak szállítani, körlevelet intézett, melyvel április elsejétől kezdve mindazoktól a szállítóktól, akik Hamburgból, illetőleg Antwerpenből, direkt vagy indirekt, a *British India* vagy a *Peninsular and Oriental Line* hajóin is szállítanak, megvonja az eddigi 10 százalék engedményt, azoknak ellenben, akik kizárólag a Hansa-társaság hajóit használják, a 10 százalék engedményen fölül még 5 százalék bonifikációt is ad. A *Norddeutscher Lloyd* hajóival való szállítást *Colombóba*, vagy a liverpooli *Bibby Brothers* cég hajóira való átrakodást ez az intézkedés nem érinti. A két angol társaság erre azzal válaszolt, hogy ugyanily módon bojkottálják a Hansa-társaságot, amennyiben az angol kikö-

tőkből (Londonból és a Newcastleől Southamptonig terjedő partvidék kikötőiből) való szállítást a 10 százaléknál engedmény elvonásával fenyegeti, ha a szállítók a Hansa-társaság hajóit is használják. Ez arra irányul, hogy lehetőtlenné tegyék a Hansa-társaságnak a *Middlebrough*-ból való forgalmat, amelyet már tizenkét év óta lát el. A vizsály főképp a körülforog, hogy az angol társaságok újra fölvevették a szolgálatot Antwerpenből kéthetenként *Colombóba* és *Kalkuttába* és háromhetenként *Bombayba* és *Curracheebe*. Noha a harc csak a nevezett társaságokra szorítkozik, attól lehet tartani, hogy a díjleszállítások következtében az egész indiai hajótorgalom meg fogja érezni e háboruskodás hatását.



KÖZGAZDASÁG.

Az Italia gőzhajóstársaság tökémeleése. *Frankfurtból* táviratozzák: A *Frankfurter Zeitung* értesülése szerint az *Italia* genuai gőzhajóstársaság, amelynek anyaintézete tudvalevőleg a Hamburg-amerikai hajóstársaság, alaptőkéjét nyolcz millió líráról husz millió lírúra szándékozik fölemelni.

Uj gyáralapítások Magyarországon. A hazánkban 1893—1904. években alapított gyárak statisztikáját az alábbiakban adjuk. Uj gyárvállalat keletkezett:

1893-ban 52,	35.863,000 korona
1894-ben 47,	34.132,000 korona
1895-ben 67,	57.758,000 korona
1896-ban 31,	24.051,808 korona
1897-ben 31,	16.713,800 korona
1898-ban 42,	30.437,960 korona
1899-ben 38,	34.916,240 korona
1900-ban 48,	25.435,000 korona
1901-ben 30,	25.435,000 korona
1902-ben 24,	7.000,000 korona
1903-ban 16,	5.000,000 korona
1904-ben 26,	17.000,000 korona

tőkével. Ezek között nem foglaltatnak a mezőgazdasági szeszgyárak. A biztosított, de még tel nem épült uj gyárak közül 11 a fonó- és szövőipar, 5 a vegyészeti ipar, 3 a vas- és fémipar, 2 a kő-, agyag- és üvegyipar, 1 a faipar, 2 a papírosipar, 1 az élelmezési és élvezeti ipar körébe tartozik, 1 pedig hajháló-készítő háziipari telep. Ugyancsak állami támogatás mellett meglevő gyáraink közül 13 nak tetemes kibővítése biztosított, mely kibővítések kereken négy és fél millió korona uj tőkebefektetést igényelnek.

Idegenforgalom Fiumóban.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Steinfels E. Salzburg. — Milletich I. Zágráb. — Mayer Tivadar, Sámuel M., Schneid M. Bécs. — Kallós József, Szendrei és családja, Zurda Béla, Vidder Jenő, Hirsch H. Budapest. — Gönczi Samu Kolozsvár. — Zambovszky D. Szófia.

Deák szálloda. Hoff J. Teplitz. — Balla Aladár Ujvidék. — Ferenczy Gyula Munkács. — Weigl Artur dr. Ujváros. — Fanta Orbán Zágráb. — Áldor Zsigmond, Horváth Lajos, Reznik J. Budapest. — Wampl Károly Bécs.

De la Ville szálloda. Horvát Antal, Városi Nándor Budapest. — Ernst Sándor Zengg. — Holzer S. Grác. — Püspöki A. Ujvidék. — Gössler Rudolf Grác. — Bodnár G., Hámary György Budapest. — Ressel F. Ruckersdorf. — Vágó Gusztáv dr.; Hamza B. Kolozsvár.

Hungaria szálloda. Loimberg Zsigmond Prága. — Sterher A., Gwinda N. Trieszt. — Reimer Károly Póla. — Bilanda János Tarnow. — Weber Arthur Otocsác. — Kohn Sámuel Miskolcz.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Nemzetközi Varieté
HOTEL SUSAK

Ma és mindennap

Szeczessziós Orfeum

magasabb színvonalu családi műsorral.

Bella Ferrari, szubret.

Schmidt Betti, tiroli énekesnő.

Steinau Antal, kitűnő kómikus és mimikus

Blumau Károly, kaczagató ének kómikus.

Ferrari olasz buffo.

Mr. Carlé, zsonglőr és equilibrista.

Rositta Józsa

világhírű szépség, tánczosnő.

Mr. Marios

hasbeszélő.

Bellmont Poldi, a bécsi Colosseum legjobb házi szubretje.

Mannwirth Károly, parodista.

Számqs látogatást kérnek

A. Muley
vendéglős.

Blumau és Steinau
igazgatók.

Legjobb
szépitőszér!
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!

A női szépség

elérésére, tökéletesi-
tésére és fentar-
tására

legkitűnőbb és legbizto-
sabb a vegytiszta, sem
higanyt, sem ólmot nem
tartalmazó, teljesen
ártalmatlan, minden
gyógyszertárban,
drogériában és
illatszerek-
kedésben
kapható

Ezen
világhírű
arckenőcs
eltávolít
széplőt, máj
foltot, patta-
nást, miteszert
és más minden
bőrbajt, sőt rán-
czokat, himlő-
helyeket is, az ar-
czot fehérré, simává
és üdévé varázsolja.

Ára: kis tegely 1 k., nagy
2 k., **Margit hölgypor**
(3-féle színben) 120 k., **Margit
szappan** 70 fill., **Margit
fogpép (Zahn pasta)** 1 kor.,
Margit arcvíz 1 korona.

Postán utávételre vagy a pénz elő-
zetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, Arad.

Főraktár Fiumében: Babic Hinko, Catti
György, Ernest Benco drog., Prodam
János, Jechel Ferencz, Pibernik E.
drog., Pavačić Fratelli drog., Mizzan
A. gyógyszerzetekben.

A.

34526 szám
f. IV. C.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében 5 kocsirakomány bükkfa butorléc, bot és deszka 49170 kg. súlyban Brajdicza állomásunkon

1905. évi április hó 28-án délelőtt 11 órakor

el fog árvereztetni, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

Legujabb divat.

Angol kelmék hölgyek számára óriási választék-
ban, az ismert olcsó árakon

Fehér battist, áttört	méterje 13 krajczár,
Zefir, divatos mintákban	„ 16 „
Percail, elegáns színezéssel	„ 16 „
Zefir, legjobb minőség, szolid színek	„ 20 „
Szövetek, 115 cm. széles hölgyruháknak	„ 48 „
Pongées tiszta selyem, modern rajz- zal, I-a minőség	„ 88 „
Crepon, gyapjuból, nagy választék	„ 17 „

Minden az évadhoz szükséges cikk napról-napra friss választékban.

WEISS M.

Szabott árak. **FIUME, CORSO II. TELEFON.**

Eladása divatos kézi munkáknak, hölgyek részére szövetek, butorszövetek, vásznak, fehéreneműk, gyapotkelmék, selymek, keztük, szörmék, esernyők stb.

Bazár „Al Buon Mercato“

R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás. —

NAGY VÁLASZTÉK.

Mindenenü csipők, gyermekjáték, diszmutár-
gyak és utazási cikkekben.

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd
és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJCZÁR

Könyvnyomdai
műintézet



Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, **FIUME** palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

➔ SZÁLLIT ➔

minden a nyomdászathoz vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

➔ ESEGUISCE ➔

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdában Fiume, (Adria-palota, Riva Szápáry)